

FAQ – Konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat

Varför inkluderar Malmö stad inte den största källan till mikroplaster, slitage från vägar, däck och vägmarkeringar, i utfasningen?

Kommunfullmäktige har beslutat att alla verksamheter i Malmö stad ska fasa ut produkter som släpper mikroplaster till miljön.

Utfasningen av konstgräsplaner och gummiastfalt blir den första större insatsen inom området som genomförs i staden. Än så länge har inte något arbete med att begränsa mikroplastutsläpp från vägtrafiken påbörjats.

Varför fasar Malmö stad ut konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat?

Konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat (till exempel fallskydd på förskole- och grundskolegårdar) och konstgräs utan granulat (till exempel mittremsor i trafikmiljö) läcker ut mikroplaster till vår natur när de slits. Det är dåligt både för vår miljö.

Malmö stads Kommunfullmäktige tog 2016-04-28 beslut om att fasa ut mikroplastprodukter dit konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat och konstgräs utan räknas in.

Vad ersätter Malmö stad konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat med?

Konstgräsplaner kan ersättas med naturgräs/grusplaner alternativt, i ett första steg, konstgräsplaner som använder ett nedbrytbart granulat eller inget granulat alls.

Fallskydd av platsgjutet granulat på lekplatser, förskolor och skolor är svårare att ersätta utan att ge avkall på kvalitén. Alternativa material som till exempel sand och bark uppfyller inte alltid tillgänglighetskraven. Malmö stad kommer undersöka olika ersättningsmaterial.

Vilka olika ytor har vi i staden som påverkas av utfasning? Vad är det som ska bort?

I detta skedet gäller utfasningen kommunala konstgräsplaner med granulat, platsgjutet granulat på förskolor, skolor, lekplatser och idrottsplatser. Även andra ytor där konstgräs utan granulat används, till exempel mittrefuger och rondeller i trafikmiljö, berörs av utfasningen.

När ska det vara klart?

Första delmålet i föreslagen handlingsplan är att minska användningen fram till 2025 för att sedan sluta använda det helt, vilket ska vara uppnått 2030.

Vilken förvaltning ansvarar för vad i utfasningen?

Enligt förslag till handlingsplan för utfasning har berörda förvaltningar olika åtaganden.

Vad kostar detta? Ska ni riva upp massa befintliga planer och förskole- och grundskolegårdar?

I dagsläget planeras utfasningen ske genom att uttjänta ytor ersätts med ett alternativt material. I det fall det tillskjuts centrala medel för att påskynda utfasningen kan takten ökas.

Vi utreder vad de alternativa materialen och driften kommer att kosta för de alternativa materialen.

Varför anlade Malmö stad konstgräsplaner, platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat från första början?

Konstgräsplaner och platsgjutet granulat som fallskydd har flera bra egenskaper som gör att de används i nästan alla kommuner och inom många olika verksamheter. Platsgjutet granulat har även estetiska och visuella kvaliteter eftersom det är möjligt att färga materialet och forma kullar eller andra former.

Miljöriskerna med dessa materialen har uppmärksammats först under de senaste åren. Nu vill vi ligga steget före och ha en plan redo för utfasning.

Hur påverkar detta våra Malmöbor som utövar idrott på våra planer?

Underlaget kommer att bytas ut mot ett mer miljövänligt alternativ. Hänsyn kommer att tas till idrottsföreningars behov av träningstider och utfasningen kommer ske på ett sätt som inte påverkar Malmöbornas möjlighet att utöva idrott i den utsträckning de gör idag.

Hur påverkar det lekplatser som har fallskydd av platsgjutet granulat?

De alternativ till platsgjutet granulat som finns på marknaden idag är framför allt ”klassiska” material som sand och bark. Dessa uppfyller inte alltid krav ställda på bland annat tillgänglighet för personer med funktionsvariation, vi behöver se till att tillgängligheten tillgodoses.

Vad får det för konsekvenser för miljön att nyttja konstgräsplaner med granulat eller leka på lekplatser som har fallskydd av platsgjutet granulat?

All användning av konstgräsplaner och platsgjutet granulat ger upphov till ett slitage som leder till att mikroplaster frigörs och urlakas.

Från konstgräsplaner kan granulat följa med spelarna ut från planen, spridas med regnvatten och sopas/snöröjas bort vid skötseln.

På platsgjutet granulat sker ett slitage när de används vilket förvärras om det kommer upp sand och grus på ytorna. Sanden fungerar som ett slippapper som påskyndar slitaget markant och därför ökar mängden mikroplast som sedan läcker ut med regnvattnet.

Behöver man vara orolig för sin hälsa om man nyttjat dessa anläggningar?

Nej. Forskningen har inte kunnat visa att det är skadligt för människors hälsa att använda dessa materialen.

Det har inte heller blivit ”friklassat” som vissa leverantörer ofta hävdar. Tyvärr har de studier som genomförts, och som ofta citeras, fokuserat på vuxna fotbollsspelare inomhus och inte på barn och unga utomhus. Det senare hade varit mer relevant för Malmö.

Det saknas tillräcklig forskning på hur barns hälsa påverkas av att till exempel vistas på en förskolegård med plastmaterial. Med största sannolikhet är det inte skadligt att använda dessa ytor men det kan vara aktuellt med några försiktighetsåtgärder såsom att inte leka på slitna ytor eller helt nylagda ytor (som ofta har en stark lukt).

Hur ser det ut i andra kommuner?

Dessa material finns i, i stort sett, alla svenska kommuner. Frågan om konstgräsplaners granulats miljöpåverkan har uppmärksammats nationellt men platsgjutet granulat (som består av samma material) brukar inte ges mycket utrymme i debatten. Malmö stad är den enda, vad vi vet, kommunen som tagit ett politiskt beslut att fasa ut materialen.